

АБЫРОЙ МЕН ПАРЫЗ ЧЕСТЬ И ДОЛГ

Р 2015
226 к

**Қазақстан Республикасы
Білім және ғылым министрлігі
Мемлекет тарихы институты**

**Институт истории государства
Министерства образования и науки
Республики Казахстан**

АБЫРОЙ МЕН ПАРЫЗ

(Еуропа елдеріндегі

**Екінші дүниежүзілік және Ұлы Отан соғысына
қазақстандықтардың қатысуы)**

ЧЕСТЬ И ДОЛГ

(Участие казахстанцев

**во Второй мировой и Великой Отечественной
войне в странах Европы)**

Алматы, 2015

МАЗМҰНЫ

ріспе..... 4

1 бөлім

1939–1941 жылдар ТӨНГЕН ҚАТЕР

1 Тарихнамасы мен дереккөздері.....	8
2 Екінші дүниежүзілік соғыстың басталуы. Кеңес-финн соғысы.....	22

2 бөлім

1941 жыл ТҮТҚИЫЛДАН БАСТАЛҒАН СОҒЫС. СЫНАҚТЫ КЕЗЕҢ

1 Соғыстың алғашқы айлары. Антигитлерлік коалицияның құрылуы.	
закстандықтардың Белоруссия, Украина және Ленинградты қорғауға қатысуы.....	27
2 Мәскеу үшін шайқас. Әділетсіз айыпталғандар.....	51
3 Бәрі де майдан үшін. Эвакуацияланған өндіріс орындары.....	72

3 бөлім

1942 жыл БЕРІКТІККЕ СЫН

1.1 Мәскеу түбіндегі қарсы шабуыл.....	89
1.2 Кеңестік әскери тұтқындардың тағдыры.....	94
2 Қырым мен Украинаның оңтүстік облыстарын қорғау. Алынбас Сталинград.....	101
3. Партизан қозғалысының өрістеуі. Белоруссия.....	117
4 Қайта құрылған экономика. Тыл.	
соғыстың алғашқы жылдарындағы Қазақстан мәдениеті.....	126

4 бөлім

1943 жыл ТҮБЕГЕЙЛІ БЕТБҰРЫС

1 Сталинград түбінде неміс әскерлерін талқандау.....	142
2 Ленинград құрсауының бұзылуы.....	149
3 Курск доғасы. Днепр үшін шайқас.....	153
4 Антигитлерлік коалицияның күшеюі.....	163

5 бөлім

1944 жыл АЗАТТЫҚ МАҚСАТЫМЕН

1 Елдің батыс аймақтарын азат ету.....	175
2.1 Қазақстандықтардың Қарсыласу қозғалысына қатысуы.....	192
2.2 Түркістан легионы.....	199
3 Қайталанған депортация.....	208
4 Соғыс жылдарындағы Қазақстан мәдениеті.....	212

6 бөлім

1945 жыл ЖЕҢІСТІ ЖЫЛ

1 Шығыс Еуропаны гитлерлік басқыншылықтан азат ету.....	218
2 Берлин үшін күрес. Ұлы Отан соғысының аяқталуы.....	224
3 Квантун армиясын талқандау. Екінші дүниежүзілік соғыстың аяқталуы.....	228
4 Кек алу. Соғыстың құны.....	233
орытынды.....	242
әскери құрылымдардың планшет-сілтемесі.....	246
айдаланылған әдебиеттер тізімі.....	265
тоқсарий.....	285

СОДЕРЖАНИЕ

Введение	289
Глава 1	
1939–1941 годы НАДВИГАЮЩИЙСЯ АПОКАЛИПСИС	
1.1 Историография и источники	293
1.2 Война в Европе. Советско-финская война	310
Глава 2	
1941 год ВТОРЖЕНИЕ. НА КРАЮ ПРОПАСТИ	
2.1 Первые месяцы войны. Создание антигитлеровской коалиции.	
Участие казахстанцев в оборонительных боях за Украину, Белоруссию и Ленинград	316
2.2 Сражения за Москву. Безвинно обвиненные	337
2.3 Все для фронта. Эвакуированные предприятия	354
Глава 3	
1942 год ИСПЫТАНИЕ НА ПРОЧНОСТЬ	
3.1.1 Контрнаступление под Москвой	370
3.1.2 Судьбы советских военнопленных	377
3.2 Оборона Крыма и южных областей Украины. Непреступный Сталинград	387
3.3 Развертывание партизанского движения. Белоруссия	403
3.4 Переориентированная экономика. Тыл. Культура Казахстана в первые годы войны	416
Глава 4	
1943 год КРУТОЙ ПЕРЕЛОМ	
4.1 Разгром немецких войск под Сталинградом	431
4.2 Прорыв блокады Ленинграда	438
4.3 Курская дуга. Битва за Днепр	441
4.4 Укрепление антигитлеровской коалиции	451
Глава 5	
1944 год С ОСВОБОДИТЕЛЬНОЙ МИССИЕЙ	
5.1 Освобождение западных регионов страны	462
5.2.1 Участие казахстанцев в отрядах Сопротивления	478
5.2.2 Туркестанский легион	485
5.3 Повторная депортация	495
5.4 Культура Казахстана в годы войны	500
Глава 6	
1945 год ПОБЕДНЫЙ ГОД	
6.1 Освобождение Восточной Европы от гитлеровской оккупации	506
6.2 Битва за Берлин. Завершение Великой Отечественной войны	517
6.3 Разгром Квантунской армии. Завершение Второй мировой войны	520
6.4 Возмездие. Цена войны	529
Заключение	536
Планшет-путеводитель воинских формирований	540
Список использованных источников	558
Глоссарий	579